

TÜRK DERMATOLOJİ DERNEĞİ
YÖNETİM KURULU'NA

KONU : Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 23.6.2017 gün ve 1262 sayılı yazısı hakkında bilgi sunulmasıdır.

Bir dermatoloji uzman hekiminin muayenehanesine gelen denetim ekipleri tarafından tutulan tutanakta Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 23.6.2017 gün ve 1262 sayılı yazısı doğrultusunda denetim yapıldığı, muayenehanede dolgu, botoks işlemlerinin yaptığı tespit edilmiş, devamında da sözlü olarak dolgu botoks işlemlerini uzman hekimlerin muayenehanelerinde yapamayacakları ifade edilmiştir.

Denetime dayanak oluşturan Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 23.6.2017 gün ve 1262 sayılı yazısında ise Ek-13 sayılı listesi halen yürürlükte olduğu ve bu listede yer almayan işlemlerin yapılması halinde Ek-6 müeyyide formunun 30. maddesinde yer alan "sağlık kuruluşunun faaliyetinin 3 gün durdurulur" hükmü uyarınca işlem tesis edilmesi gerektiği bildirilmiştir.

Yazının tüm il valiliklerine gönderilmiş olması nedeniyle üyelere iletilmek üzere bilgi notu hazırlanmıştır.

Bilgilerinize sunulur. Saygılarımızla. 26.7.2017

Av. Semra Demir

Değerli üyelerimiz,

Kimi meslektaşlarımızın muayenehanesine gelinerek yapılan denetimler sonucunda Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından tüm il valiliklerine gönderilen 23.6.2017 gün ve 1262 sayılı yazı ile Ek-13 sayılı listede yer almayan tıbbi işlemlerin yapılamayacağı, bu listede yer almayan işlemlerin yapılması halinde Ek-6 müeyyide formunun 30. maddesinde yer alan "sağlık kuruluşunun faaliyetinin 3 gün durdurulur" hükmü uyarınca işlem yapılmasının istendiği öğrenilmiştir. Bu kapsamda daha öncesinde denetimlerde dile getirilen lazer cihazları ile gerçekleştirilen işlemlerin yanı sıra dolgu ve botoks işlemlerinin de uzman hekimlerin muayenehanelerinde gerçekleştiremeyeceğinin yetkililerce ifade edildiği anlaşılmıştır.

Bu uygulamalar daha önce de ifade edildiği üzere hukuksal düzenlemelere, bilimsel gerekliliklere aykırıdır. Nitekim bu hukuka aykırılık yargı kararlarına ile ortaya konmuştur. Ayrıca bu yorum dolgu ve botoks işlemlerine ilişkin Sağlık Bakanlığı'nın genelgesi ile de çelişmektedir. Şöyle ki;

Bilindiği üzere hekimlerin mesleklerini serbest icra etmek üzere açmış olduğu muayenehaneler 1219 sayılı Yasa ve Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik hükümlerine tabidir. 1219 sayılı Yasanın 12. maddesinde hekimlerin mesleklerini icra edebileceği yerler arasında "serbest meslek icrası" denilerek muayenehaneler de sayılmıştır. Yasanın 8. maddesinde göre uzmanlık gerektiren alanlarda faaliyette bulunabilmek için usulüne göre alınmış bir

uzmanlık belgesi gerekmektedir. Yine aynı Yasanın Ek 14. maddesinde, uzmanlık alanlarının ekli çizelgelerde düzenlendiği belirtildikten sonra uzmanlık dallarının eğitim müfredatları ve bu müfredatlara göre uzmanlık dallarının temel uygulama alanları ile görev ve yetkilerinin çerçevesi Tıpta Uzmanlık Kurulunca belirleneceği kurallaştırılmıştır.

Deri ve zührevi hastalıklar da 1219 sayılı Yasaya ekli Ek-1 sayılı Çizelgenin 12. sırasında 4 yıllık eğitimi gerektiren uzmanlık alanı olarak tanımlanmıştır. Tıpta Uzmanlık Kurulu tarafından bu alana ilişkin hazırlanan çekirdek eğitim müfredatı incelendiğinde, yazınızda değinilen dolgu, botoks işlemlerine yer verildiği görülebilecektir.

Nitekim Sağlık Bakanlığı'nın 3.8.2015 tarih ve 1423 sayılı yazısında, dolgu, botoks işlemlerine Deri ve Zührevi Hastalıklar ile PREC çekirdek eğitim müfredatında yer verildiği, bu işlemleri yapabilmek için bu dallarda uzmanlık eğitimi görmek gerektiği belirtilmiştir. Yine 19.10.2015 tarih ve 3674 sayılı Genelgede de bu husus vurgulanmıştır. **(Ek1)**

Sağlık Bakanlığı tarafından Deri ve Zührevi Hastalıkları Uzman Hekimlerinin bu işlemleri yapmaya ehil olduğu kabul edilmekle birlikte bu işlemleri muayenehanede yapamayacağına ilişkin bir yorum yapıldığı düşünülmektedir.

Oysa Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 7/2. maddesine göre muayenehane; *"bir tabip tarafından mesleğini serbest olarak icra etmeye müstakilen açılan, bu Yönetmelik ile belirlenen asgari şartları taşıyan ve bu Yönetmelikte tanımlanan tıbbi işlemlerin yapılabildiği sağlık kuruluşudur."* şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımda geçen ve anılan Yönetmeliğe 25.09.2010 tarih ve 27710 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile eklenen Ek-13 sayılı "muayenehanede yapılabilecek tıbbi işlemler listesi" ile hekimlerin muayenehanede yapabilecekleri işlemler sayma yoluyla belirlenmiştir.

Söz konusu çizelgenin iptali istemiyle Türk Tabipleri Birliği, Türk Gastroenteroloji Derneği ve Derneğimiz tarafından iptal davası açılmıştır. Türk Dermatoloji Derneği tarafından açılan davada lazer cihazları ile yapılacak tıbbi işlemlere yer verilmemesine ilişkin bölüm yönünden de iptal isteminde bulunulmuştur. Yargılamayı gerçekleştiren Danıştay 15. Daire her üç dosyada da Ek-13 sayılı çizelgenin tümü hakkında iptal kararı vermiştir.

Bu kararlar davalı Sağlık Bakanlığı tarafından temyiz edilmiş, TTB ve Türk Gastroenteroloji Derneği tarafından açılan davalarda İdari Dava Daireleri tarafından bozma kararı verilmiştir. Bozma kararının gerekçesinde; *"Tıpta Uzmanlık Kurulu'ndan görüş alınmamış olmasının, dava konusu düzenlemeyi hukuka aykırı hale getirmeyeceğini, bilimsel görüşün alınması amacıyla komisyon oluşturulduğu, komisyondan alınan kararlar üzerine dava konusu düzenlemenin yapıldığının anlaşıldığını belirterek, idare tarafından oluşturulan komisyonun niteliği ve komisyon tarafından alınan kararlar da dikkate alınarak tıbbi işlemler listesi ve ilgili düzenlemeler yönünden yeniden karar verilmesi gerektiği "* belirtilmiştir.

Bununla birlikte Derneğimiz tarafından açılan davada verilen iptal kararı yönünden temyiz incelemesi İdari Dava Daireleri Kurulu'nun E.2014/5785 sayılı dosyasında kayıtlı olarak sürmektedir. Bu anlamıyla halen Ek-13 sayılı çizelge hakkında verilmiş bir iptal kararı söz konusudur.

Anayasa'nın 138. maddesindeki; "*Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.*" hükmü uyarınca idarenizce var olan iptal kararına uygun davranmak anayasal bir zorunluluktur. Aynı konu hakkında verilmiş bozma kararlarının bulunması, iptal kararının uygulanmasının önünde engel değildir. Anayasanın anılan hükmünde açıkça mahkeme kararlarının hiçbir surette değiştirilemeyeceği vurgulanarak iptal kararına uyma yükümlülüğünün istisnasız olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca İdari Dava Daireleri Kurulu'nun bozma kararı da doğrudan Ek-13 sayılı çizelgenin uygulanması sonucunu doğurmayacaktır. Zira bozma kararında uyuşmazlığın esasına ilişkin bir değerlendirilme yapılmayıp usulü eksikliklerin tespit edildiği hallerde bozma kararı işlemin hukuka uygunluğuna kanıt olamayacaktır. Nitekim Danıştay kararlarında da bozma kararının bazı araştırma, inceleme ve değerlendirmelerin noksan yapıldığı gerekçesine dayanması halinde uyuşmazlığın esasına ilişkin Danıştay'ın görüşü olarak kabul edilemeyeceği belirtilmiştir.¹

İdari Dava Daireleri Kurulunun bozma kararlarında da kimi araştırma ve incelemelerin yapılması gerektiğinin altı çizildiğinden Danıştay kararlarında belirttiği gibi uyuşmazlığın esasına ilişkin bir hüküm içermemektedir.

Her ne kadar Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 23.6.2017 gün ve 1262 sayılı yazısında Ek-13 sayılı listesi halen yürürlükte olduğu ve buna aykırı işlemlerin yapılamayacağı belirtilmişse de bu yorumun hukuka aykırı olduğu yargı kararları ile saptanmıştır.

Zira deri ve zührevi hastalıkları uzman hekimlerinin muayenehanelerine gelinerek Ek-13 sayılı listede yer almayan işlemleri gerçekleştirdikleri gerekçesiyle uygulanan idari yaptırımlar hakkında iptal kararları verilmiştir. Ekte sunulan kararlardan da görülebileceği üzere Mahkemelerce; "*Davalı idare tarafından Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'in Geçici 4. maddesi gerekçe gösterilmek suretiyle anılan Yönetmelik değişikliğinden önce mevcut olan muayenehanelerin söz konusu faaliyetleri yapma hakkı tanınmayacağı şeklinde yorum yapılmak suretiyle işlem tesis edilmiş ise de anılan mevzuat hükümlerinden 15.2.2008 tarih ve 26788 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'in değişikliğinden önce faaliyette bulunan muayenehanelere ilişkin herhangi bir sınırlamaya gidilmediği görülmüştür. Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden güzellik ve estetik amaçlı iş ve işlemlerin "estetik" veya bu anlama gelecek herhangi bir ibare kullanılmaksızın tıp mesleğini icra yetkisi sahasına göre tabip veya uzman tabiplerin tıbbi uygulama faaliyetinde bulunan muayenehanede barındırılacak tıbbi cihazların Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin Geçici 4. Maddesi gerekçe gösterilmek suretiyle muayenehaneden*

¹Danıştay 3. Daire, E. 2008/2633, K. 2010/2177, K.T. 17.6.2010.

ıkarılması ile aynı yönetmeliğe aykırı faaliyette bulunulduğundan bahisle muayenehanenin  gün süre ile faaliyetten menine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı” ifade edilmiştir. (Ek2)

Kaldı ki Ek-13 sayılı listedeki ... işlemler de dolgu ve botoks işlemlerinin muayenehanelerde yapılabileceğini göstermektedir.

Sonuç olarak; uzman hekimlerin muayenehanelerinde dolgu, botoks işlemlerinin gerçekleştirilemeyeceği ileri sürülerek tesis edilen işlemler açıkça hukuksal düzenlemelere, yargı kararlarına aykırıdır. İl Sağlık Müdürlükleri tarafından bu yönde bildirimde bulunulması halinde ekteki yargı kararları ve genelgeler ile birlikte başvurularak hukuka aykırı uygulamaların durdurulması istenebilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Ek 1- T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüęünün ilgili yazıları.

Ek 2 – Yargı kararları